

Jaarverslag 2019 & Programma 2020

april 2020

Rekenkamercommissie

gemeente Baarn

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Jaarverslag 2019	3
Doel van de rekenkamercommissie	3
Samenstelling van de rekenkamercommissie	3
Werkwijze	3
Onderzoek in 2019	4
Financiën 2019	6
Het onderzoeksprogramma voor 2020	7
Financiën 2020	7

Jaarverslag 2019

Doel van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid en ondersteunt daarmee de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende rol.

Samenstelling van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestond in 2019 uit de volgende personen:

- Dr. Carlijne Philips (vanaf 1 september 2016). Zij is zelfstandig ondernemer, haar bedrijf heet Breingemak. Tevens is zij associate van het BCL-instituut.
- Ir. Kees Langerwerf (vanaf 1 september 2016). Hij is tevens voorzitter van de rekenkamercommissie Bernheze.

De rekenkamercommissie wordt ondersteund door:

- Nelleke Both, de raadsgriffier van de gemeente Baarn. Zij is adviseur van de rekenkamercommissie Baarn.
- Dianne de Ruiters. Zij zorgt vanuit de griffie voor de nodige ambtelijke ondersteuning.

Werkwijze

Onze werkwijze volgt uit de verordening op de rekenkamercommissie Baarn en ons onderzoeksprotocol. Daarnaast houden wij rekening met de conclusies van de evaluatie van onze werkwijze die Partners+Pröpper in 2015 uitvoerde. Op twee belangrijke elementen gaan wij hieronder nader in.

Zelf onderzoek uitvoeren en uitbesteden

In lijn met onze verordening, voeren wij rekenkameronderzoeken in principe zelf uit. Dit zorgt ervoor dat wij specifiek voor de gemeente Baarn kennis, expertise en contacten op kunnen bouwen. Daarnaast hebben wij de mogelijkheden om expertise in te huren als wij dat voor bepaalde onderzoeksonderwerpen nuttig of zelfs noodzakelijk vinden. Een deel van ons budget is daar zelfs voor 'geoormerkt'. Voor 2019 hebben wij gekozen voor een stevige externe inbreng bij het onderzoek naar de voorbereiding op de invoering van de omgevingswet.

Onafhankelijk en in verbinding

Om zo neutraal mogelijk onderzoek uit te kunnen voeren, is het belangrijk dat wij onafhankelijk zijn van de Baarnse raad, college en organisatie. Tegelijkertijd willen wij, in lijn met de aanbevelingen van Partners+Pröpper, in verbinding staan. Dan kunnen wij met ons onderzoek en onze adviezen optimaal inspelen op en aansluiten bij wat in de raad, de gemeentelijke organisatie en Baarn leeft.

In het verlengde hiervan:

- hebben wij de fracties geraadpleegd over mogelijke onderzoeksonderwerpen;

- werken wij met een vaste klankbordgroep bestaande uit raadsleden en steunfractieleden. Dit zijn: Maïke Koenders, Anna Ruighaver, Amy Hogenbirk (inmiddels vervangen door Hanneke Struijk-Cramer), Kees Koudstaal en Ton van der Linden;
- hebben wij een aantal raads- en steunfractieleden via een workshop betrokken bij ons onderzoek naar de kwaliteit van beleidsinformatie. Met een andere groep raads- en steunfractieleden hebben wij een avond gesproken over de invoering van de omgevingswet en met name over de positie van de raad daarbij.
- hebben wij met het college afgesproken dat wij elk nieuw onderzoek introduceren bij de desbetreffende portefeuillehouder en dat wij de resultaten van een afgerond onderzoek toelichten in een collegevergadering zodat het college deze toelichting nog kan betrekken bij de bestuurlijke reactie.

Standaard leggen wij al onze onderzoeksrapporten voor controle op feitelijke onjuistheden en misinterpretaties via de gemeentesecretaris voor aan betrokken ambtenaren. Het is ook gebruik om gelijktijdig ons conceptrapport aan leden van het MT te presenteren.

Zowel de samenwerking met de klankbordgroep als die met de ambtelijke organisatie hebben wij als plezierig en constructief ervaren. Daarvoor spreken wij op deze plaats graag onze dank uit.

Onderzoek in 2019

In het afgelopen jaar heeft de rekenkamercommissie twee onderzoeken voltooid. Daarnaast zijn we in het najaar aan twee nieuwe onderzoeken begonnen die in het eerste kwartaal van 2020 afgerond zullen worden.

Kwaliteit van beleidsinformatie

Eind 2018 zijn wij begonnen met het onderzoek naar de kwaliteit van beleidsinformatie. Vanuit de gedachte dat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol met name vervult door beleidsnota's en P&C-documenten vast te stellen, hebben wij een groot aantal beleidsnota's en P&C-documenten onder de loep genomen. Wij hebben ze getoetst aan een normenkader dat wij eerder ontwikkeld hadden en ook hadden voorgelegd aan raads- en steunfractieleden.

De resultaten van ons onderzoek zijn besproken in de raads cyclus van september 2019. Onze conclusie was dat weliswaar de meeste documenten aan een aantal normen voldeden maar dat er ook nog veel mogelijkheden tot verbetering zijn. Wij hebben daartoe vijftien aanbevelingen gedaan. In zijn reactie geeft het college aan zich in onze conclusies en aanbevelingen te kunnen vinden maar in de reactie per aanbeveling houdt het college op een aantal punten nog een slag om de arm. Het college heeft toegezegd om in het eerste kwartaal van 2019 met een nadere uitwerking te komen.

Presteren en functioneren van het Reinigingsbedrijf Midden Nederland

Eind 2018 is op ons initiatief het gezamenlijke onderzoek naar de Reinigingsdienst Midden Nederland (RMN) van start gegaan. RMN werkt in opdracht van zes gemeenten. De rekenkamercommissies van vijf van deze gemeenten deden mee aan het onderzoek. Dat zijn: Baarn, Bunnik, Nieuwegein, IJsselstein en Soest. Wij denken dat de informatie die uit dit soort onderzoek voortkomt de raad helpt om zijn sturingsfunctie zo goed mogelijk te vervullen.

Het onderzoek gaat over de efficiëntie en effectiviteit van RMN en omvat ook een klanttevredenheidsonderzoek. Bureau Royal Haskoning DHV voerde het onderzoek uit. Het opzetten van een klankbordgroep voor dit onderzoek met raadsleden uit al deze gemeenten bleek niet haalbaar. Baarn is de enige gemeente die een klankbordgroep heeft.

De resultaten van dit onderzoek zijn besproken in de raadscyclus van oktober 2019.

De algemene conclusie is dat RMN goed functioneert en presteert als het gaat om de uitvoerende taak die het bedrijf heeft op het gebied van reiniging en inzameling. Uit een gehouden enquête is gebleken dat de inwoners over het algemeen tevreden zijn over de taken die RMN uitvoert. Maar er zijn ook belangrijke aandachtspunten, die vooral de gemeenten als eigenaar en als opdrachtgever betreffen:

*Het tempo van het bereiken van de gestelde doelen voor de hoeveelheid restafval cq. het scheidingspercentage is te laag.

*Het regionaal beleidsplan 2014-2018 heeft nog geen vervolg gekregen. De realisatie is achtergebleven bij de ambities.

*Er is onvoldoende duidelijkheid over de verwachtingen ten opzichte van RMN op het gebied van beleidsondersteuning, beleidsadvies en kenniscentrum.

*De aansturing vanuit de gemeenten en daarmee de onderlinge communicatie tussen de gemeenten en RMN verloopt niet optimaal. Dit is veelal terug te voeren op het niet goed volgen van de dienstverleningsovereenkomst.

Op basis van deze conclusies hebben wij passende aanbevelingen geformuleerd. Het college neemt deze gedeeltelijk over en geeft voor enkele aanbevelingen aan deze op te pakken in of na het proces van het opstellen van een nieuwe regionale grondstoffenvisie.

Quicscan raadsrapporteurschap

Onderdeel van ons advies over de aansturing door de raad van Verbonden Partijen was de introductie van het systeem van raadsrapporteurs. De raad heeft onze aanbeveling overgenomen en er zijn 6 raadsrapporteurs van start gegaan. Inmiddels zijn drie van hen gestopt. Het presidium heeft de rekenkamercommissie gevraagd een quickscan uit te voeren met als doel: inzicht krijgen in de hindernissen waar de rapporteurs tegenaanlopen en advies voor het vervolg. De rekenkamer presenteert de uitkomsten in het voorjaar (maart 2020) in het presidium.

De voorbereiding op de invoering van de omgevingswet

De rekenkamercommissie is in oktober 2019 gestart met een onderzoek naar de stand van zaken met betrekking tot de invoering van de omgevingswet. Daarbij is nagegaan of de gemeente 'op schema' ligt om in elk geval per 1-1-2021 aan de wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. Tevens is onderzocht of de raad in positie is om zijn rol goed te kunnen vervullen.

Het onderzoek is begin 2020 afgerond en de rapportage is inmiddels (maart 2020) geagendeerd voor behandeling in de raad.

De commissie concludeerde dat na een goede start er te lang te weinig voortgang is geboekt en dat de raad ook te lang uit beeld is geweest. Andere conclusies waren dat er nu een goed uitgewerkt programmaplan ligt maar dat dat wel aan de late kant is waardoor er een grote inspanning nodig is om per 1-1-2021 aan de wettelijke eisen te voldoen.

Financiën 2019

Het budget van de rekenkamercommissie laat een positief saldo zien van ruim €4.800. Het budget is vooral besteed aan vergoedingen voor de leden van de rekenkamercommissie en aan externe inhuur. Daarnaast zijn beperkte uitgaven gedaan voor reizen en het lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Het restant uit 2019 vloeit terug naar de algemene reserve van de gemeente.

Omschrijving	Begroot	Gerealiseerd	Restant
Vergoeding onderzoekswerkzaamheden leden rkc	30.815,00	28.527,00	2.288,00
reis- en verblijfkosten ivm dienstreizen	1.587,00	766,00	821,00
congressen & seminars	1.587,00	0,00	1.587,00
(overige) vergoedingen	0,00	0,00	0,00
abonnementen- boeken- tijdschriften- etc.	393,00	0,00	393,00
Contributies en lidmaatschappen	0,00	374,00	-374,00
Representatie	0,00	21,00	-21,00
(overig) materiaalverbruik / hulpmiddelen	1.040,00	0,00	1.040,00
Huren	0,00	0,00	0,00
(overige) uitbestede werkzaamheden	7.282,00	8.176,00	-894,00
	<u>42.704,00</u>	<u>37.866,00</u>	<u>4.838,00</u>

Het onderzoeksprogramma voor 2020

In 2020 zijn of worden de volgende onderzoeken afgerond:

- Onderzoek voorbereiding invoering Omgevingswet (maart 2020)
- Onderzoek raadsrapporteurs. (presentatie presidium maart 2020)

In het voorjaar van 2020 starten wij met de volgende onderzoeken:

- Burgerparticipatie. Wij bieden inzicht in de wijze waarop en de mate waarin burgerparticipatie in Baarn vorm krijgt. Bij vijf projecten doen wij nader onderzoek naar de daadwerkelijke opbrengst.
- Toezicht en Handhaving binnen het domein Openbare Orde en Veiligheid. Wij doen mee aan onderzoek dat een extern bureau voor meerdere gemeenten gelijktijdig uitvoert. Dit heeft als voordeel dat daarmee ook een benchmark beschikbaar komt.

Afhankelijk van de mogelijkheden starten wij in 2020 ook nog met een onderzoek naar een aantal aspecten van gemeentelijke dienstverlening. Te denken valt aan de afhandeling van beroep en bezwaar, het verlenen van omgevingsvergunningen, de klachtafhandeling en de afhandeling van de meldingen openbare ruimte. Denkbaar is dat wij in plaats hiervan of daarnaast nog andere onderzoeken starten. De raadpleging van met name het MT over gewenste onderzoeken heeft namelijk als gevolg van de coronacrisis nog niet plaatsgevonden.

Recentelijk is gebleken dat het voor de gemeentelijke organisatie vanwege de coronacrisis maar zeer beperkt mogelijk is om medewerking aan rekenkameronderzoek te verlenen. Dit kan van invloed zijn op de mogelijkheid tot (tijdige) uitvoering van het voorgenomen programma. De precieze consequenties zijn echter op dit moment nog niet bekend.

Begroting 2020

Omschrijving	Begroot 2020
salarissen en sociale lasten huidig pers.	30.815,00
reis- en verblijfkosten ivm dienstreizen	1.587,00
congressen & seminars	1.587,00
(overige) vergoedingen	0,00
abbonementen- boeken- tijdschriften- etc.	393,00
(overig) materiaalverbruik / hulpmiddelen	1.040,00
(overige) uitbestede werkzaamheden	7.282,00
	<u>42.704,00</u>

De rekenkamercommissie van de
gemeente Baarn

Dr. Carlijne Philips
Ir. Kees Langerwerf